

Országos ifjúsági jogásznapi

A JATE Állam- és Jogtudományi Kara, valamint tudományos diákköri tanácsa rendezésében tegnap, szerdán megkezdődtek a XIII. országos ifjúsági jogásznapi a budapesti, a miskolci és a pécsi társakok részvételével.

A háromnapos program ünnepélyes megnyitóján Papp Ignác egyetemi tanár, a jogi kar dékánja mondtott beszédet, majd kezdetét vette a leendő jogászok szakmai vetélkedősorozata. Tegnap a polgári és földjogi jogesetmegoldó versenyt, valamint a szellemi öttusát rendezték meg. Ma, esütörtökön a sportmérkőzések mellett a büntetőjogi perbeszéd, az ökörtörténeti-római jogi, a polgári eljárásjogi, illetve a munkajogi jogeset- és keresetjérvény-megoldó versenyekkel folytatódik a rendezvénytársulat.

A XIII. ifjúsági jogásznapi holnap, pénteken fejeződik be az ünnepélyes eredményhirdetéssel.

Új pénzügyintézet

Megalakult az ország 13. szakosított pénzügyintézete, a Merkantil Váltó- és Vagyonszerkeztető Leánybank — Az új pénzügyintézet az Országos Kereskedelmi és Hitelbank Rt. 500 millió forintos alaptőkével hozta létre. A kisbank állóeszközök vásárlásával és bérbeadásával, nemzetközi lizingüzletek szervezésével, értékpapírok, valamint ingatlanok vételével és eladásával foglalkozik.

A Merkantil Bank szorosan együttműködik az Országos Kereskedelmi és Hitelbankkal, annak fiókhálózatával. A szakosított pénzügyintézet szakemberei az OKHB információs bázisa alapján ítélik meg például egy-egy ügyfél fizetőképességét, megbízhatóságát. A kisbank kölcsönököt nem nyújthat.

Új elnök Tápén

A verseny vállalása

Egynegyed éve, hogy Magyar István átvette a Tápéi Háziipari Szövetkezet irányítását. Még be sem lépek az elnöki iroda ajtaján, máris a szövetkezetéről beszélgetünk. Szinte anélkül kerülünk a téma kellős közepébe, hogy kérdést tettem volna fel. Az oldal felső részére jegyzetfüzetembe a nemrégiben megválasztott elnök következő szavai kerültek:

— A stabilitás egy darabig még a legfőbb érték lesz nálunk. A régi gardából természetesen mindenkinek van bizonyítási lehetősége. En mindenkinél korábbi véleményemről függetlenül magamat. Ennek az elhatározásnak már az elmúlt három hónap alatt nyilvánvaló lett a jótékony hatása.

— A Tápéi szövetkezet a közelmúltban nehéz helyzetben volt.

— Ezt zömmel külső tényezők okozták. Ez a gazdálkodó egység a széküleslap exportján nőtt fel. S az ilyen megrendelések egyszer csak fogyni kezdtek. Szerencsére már korábban több lábra kezdett állni a szövetkezet. Kialakult a varroda. Ez az összes termelési értéknek már az egyharmadát adta 1987-ben. A vasasok is szépen törnek felfelé, de még nem mindig a legjövődelmesebb, a legkorszerűbb termékeket gyártják. Lehet bőven javítani az exportképességen is. Erre az évre már ez utóbbi területre sikerült külföldi piacot találni. Ezek a feltételek szerencsére már korábban megteremtődtek.

— Szeretnék konkrétan meg tudni az új exportról!

— NSZK-beli vevővel szerződöttünk. Egyelőre ez: darab tapétatartót gyártunk. Máris kerik partnereink az eddiginél nagyobb méretű tapétatartóra és polcokra az ajánlatot. Tárgyalunk az Ikea céggel vasalóállvány és különleges játékgyártásáról.

— Mi lesz a széküleslap?

— A kedvezőbb szabályozás segíthet bennünket a kedvezőbb ár elérésében Franciaországban most nekünk a kínai árudómpinggel

kell versenyeznünk. Nem mondunk le semmiképpen ezeknek a természetben kénszen található alapanyagoknak — sás, nád, szalma — késztermékké való feldolgozásáról. Igyekszünk minden területen áttörési pontokat keresni. Ebben segíthet bennünket, hogy a természetes anyagok reneszánsza külföldön és idehaza tovább tart. Az igényes és korszerű termékeknek lesz piaca. Ezek a cikkek nemcsak higiénikusak, környezetbarátok, de dekoratívak is. Az új termékek gyártásba állítása nálunk most a legfontosabb. Van ajánlatunk 50 ezer darab madárházra. Megkezdődött a kisbútorexportunk is Angliába. A megújulásunk érdekében szorosabb kapcsolatra törekszünk a tanárképző főiskola rajz tanszékével, a Tömörkényi gimnázium művészosztályaival, de a Tápéi általános iskolával is. Meggyőződésem: sokat segíthet a jövőnk építésében, ha ezek a fiatalok időben megismerik a mai anyagainkat, munkánkat. Bővül a konkurenciával való megmérettetésünk is. A Domus Marx téri M pavilonjában van már egy sarok, ahol csak a mi termékünket árusítják.

— A bedolgozói rendszer létét is többször fenyegették a változó szabályozók a közelmúltban.

— Kétségtelen: a kibontakozás egyik útja az élőmunka értékének emelése. De ennek az elvnek az érvényesítésében is mindenképpen differenciálni kellene. A széküleslapokat fonó nénikéket nem lehet elképzelni a nagyipar egyik gyárában munkásként. Ha a szabályozók ezt a tényt figyelembe vennék, máris versenyképesebbek lehetnénk a „vadon nőtt alapanyagból előállított termékek” exportjában. Ezt a helyzetet igyekszünk jelezni a döntéshozóknak. A vasas és konfekcionált termékeknel természetesen elfogadom azt, hogy ránk is az általános gazdasági szabályozók vonatkozzanak.

— Nem sokat fizetnek, ezért sem csábító ma a háziipari szövetkezetnél dolgozni.

— Valóban nem lehet ma versenyezni más gazdálkodókkal, a mai 65 ezer forintot évi átlag bérszínvonalunkkal. Álláspontom szerint: jöjjenek előbb az új termékek, aztán lehet gondolkodni a bérén is.

— Mekkora lehetőség a szövetkezet számára a kooperáció?

— Segítség a több lábbon éléshez. Széles a velünk termelésben együttműködő partnerhálózatunk. Kedvező, hogy valamennyi társvállalatunk — a Tisza Bútorgyár és a Videoton például — bővíteni akarja a közös termelést.

— Intenzívebb piaci jelenlét is elkelne Tápén.

— Mindenképpen. Feltétlenül el kell érni, hogy egyes lefutó cikkek után felszabaduló kapacitásunkat valamely eladható újdonsággal tudjuk betölteni. Ennek a területnek a kialakításához is türelem kell és tagsági bizalom, ami úgy érzem, ma az itt dolgozók többségében megvan.

— Önnek az előző munkahelye a szegedi városi pártbizottságon volt. Manapság nem ritka a bizalmatlanság az apparátusból a termelésbe kerülő avagy visszakerülő vezetőikkel szemben.

— Jó iskoláim voltak korábban. Négy évig dolgoztam a diplomám megszerzése után a Budalakt puszta-vári gyárban. Itt ismerkedtem a nagyiparral. Majd hét évre a Taurus szegedi gyárába kerültem. Ott világszínvonalú termékek előállításában volt — ha szerényen is — részem. Nagy szerencse, hogy a pártbizottsági munkában már viszonylag érett fejjel és kellő ipari tapasztalattal vehettem részt. A legtöbbet itt tanultam. Sokat jelentett az emberek széles körének a megismerése, és a gazdaság mozgatórugóinak széles feltérképezése. Talán sikerült pontosan felmérni, hogy más vállalatoknál kikhez érdemes fordulni a különböző témákkal, mik a legfontosabb összetevők a vezetői munkában, és mikre kell ügyelni egy gazdasági egység életében.

— Mik azok a minimális célok, amiket a következő időszakra maga elé tűzött?

— Ez nagyon kemény kérdés. Meggyőződésem: sokkal több lehetőség van a Tápéi Háziipari Szövetkezetben, mint amennyit jelenleg ki tudunk használni. Az irányító apparátuson egy ilyen nagy szövetkezetben rengeteg múlik. Hét megyében 1100 tagunk van. Hogy az ötleteket milyen százalékban leszünk képesek megvalósítani: eléggé nehéz előre látni. Azt mondtam: ha minden száz ötletből ötöt a gyakorlatba bevezetünk, megélünk. Ha 7-8 elképzelés megvalósul: hamarosan felgyorsulhat a fejlődésünk.

Böle István

Vegyszerek

A növényvédő szereket és a műtrágyákat ismertető új könyvet jelentetett meg a Mezőgazdasági Kiadó.

A nagyüzemi szakemberek és a kistermelők által érdeklődéssel várt könyv a kemikáliák teljes választékáról és felhasználási módjáról ad részletes tájékoztatást. Külön megjelölték a szerzők azokat a vegyszereket, amelyek kizárólag a nagyüzemek használhatnak. A könyvben a növényvédő anyagok biztonságos tárolásának, a megmaradt vegyszerek és csomagolóanyagok kezelésének módszereit is ismertetik.

Farkas Csaba

A kölcsön kamatai

Elmlékszem rá, jászági családi házunk építésének tervezése úgy kezdődött, hogy összegyűlt a rokonság. Nagypapám házában tornácán mindenki elmondta, miben tud segíteni. Meghatározták, kire miben számítanak: az alaptól a földet a család legerősebb férfitagjai „kapják ki”, a vályog, a tégl és a cserép adogatásához „befogják a gyereknépet”, a meszelés meg a festés pedig az „asszonyok dolga”. Mesterembert csak a legszakiparibb szakmunkához terveztek, kőművest, ácsot, villanszerelőt. A hagyományos családi segítőkészség ügyes kezűvé tette a rokonságot — és sokkal olcsóbbá az építkezést. Aminek során — szerintem a pénzben mérhető megtakarításnál is nagyobb értéket képviselve! — ráadásul még inkább „összejött a familia”. Merthogy az önzetlen segítség, a közös munkavégzés tudja igazán formálni az emberi kapcsolatokat, tud „fazont adni” családoknak, rokonságoknak.

Térdig az alapdörben állva, órákig földet ásva, lapátolva megtudható, milyen legény a sógor vagy az unokaöcs, lehet-e jó szívvel ráköszönteni a közös pohárral a bort. A meszelő és az ecset napokig tartó huzigálása közben pedig szálára szedhető az asszonykéz gondossága, és a nagyobb család minden tagjának gondja-öröme-teendője. S tán még a hasonló korú rokonyverek egymással tartása is más lesz, ha kiderül, melyik hány téglával erősebb vagy kitarthatóbb. Ma itt, holnap pedig ott. Merthogy az ilyen családi építkezésekben az összehozó erőben az is benne volt, hogy „ma nekem, holnap neked”. Nemigen maradt ki belőle senki, aki építeni akart, meg az sem, aki már a mások segítségével felépítette a magáét. Első szóra mentek adni és visszaadni a pénzben nemigen mérhető, „kamatmentes kölcsönt”.

Míg el nem jött az „igazi” kölcsönök világa. Míg nem módosult úgy gazdasági és társadalmi helyzetünk, hogy a családi szívesévalutát felváltotta az OTP- és a bankkölcsön, a rokoni segítséget a vállalati építési segély. S vele együtt a korábbi familiáris szemléletmódot és érzelmet a „nekem a te segítség nélkül is különb (szébb, nagyobb, drágább, pukkasztóbb... stb.) lesz” gondolatmenete. Ami szinte észrevétlenül vonult be „jobb létünk alapjai” közé. Olyan (nem kívánatos, de létező) elemként, amire a családok, a rokonságok lazulása, széthullása kezdett alapozódni. Ami ahhoz segített hozzá, hogy a valamikori összehozó-összetartó erő széthúzóvá váljék. — Mert a mesteremberek hada — igaz, drágábban és hitelből — „szébbre csinálta az én váramat, mint a te házad”, „irigyeljed”, „lássad, ki a különb a családban”... stb. stb. Hadd ne folytassam, hadd ne elemegessem, miként járult hozzá mindez — s a hasonló jelenségek az utóbbi években — ahhoz, hogy távolabbra kerüljenek egymástól testvérek, családok, rokonok. Hogy oda jutottunk, hogy a szociológusok azon kezdtek aggodni (számos, valószínűleg az okos következtetésű tanulmányban), hogy a rokonság, mint összetartó erő megszűnése, már a falvakban és a kisvárosokban is a helyi szolidaritásra épülő társadalom megszűnéséhez vezethet, s fenyeget a kis településeken is az atomizált, elidegenedett társadalom rémképe.

Örömmel kezdem felfedezni az utóbbi hónapokban, hogy ez a fenyegetettség oldódni látszik, s tapasztalásaim szerint a rokonsági hálózat képes viszszerkezni azt a rangját, miszerint a társadalom működésének fontos tényezője (lehet). Honnan veszem ezt? Egyrészt: rokon felkérésből. Unokatestvérem nyáron házat építeni akaró gyereke megkért, szánjak rá három napot, hogy „vendégük” leszek, s a családban jó hírű pikortudományomat fitogtatom otthona ajtóin-ablakain. Viszonyul elvégezné a háztartásomban éppen soros összes vasamunkát. Megyeztünk (s már alig várom ezt a hagyomány ízű „vendégeskedést”).

Másrészt: veszem feltételezésemet olvasói aggodalomból. A levél arról szól, hogy építkezni akaró fiatalok nem tudják, nem lesz-e bajuk abból, ha rokoni segítséget vesznek igénybe. Van a családban mindenféle szakmát gyakorló, aki „ingyen és bérmentve” támogatná őket, elvégezné a szakmája szerinti munkát az épülő házon, de a leendő gazda azon aggódik, nem minősíti-e ezt majd valahol valaki fúsinak, láthatatlan jövedelmet hozó vállalkozásnak vagy valami egyébnek, s nem szól-e majd bele az adóhatóság. Mi tagadás, én sem tudom.

Messzire vezetne annak saccolgatása, hogy manapság nálunk ki, mit, minek minősít, ki, mi, mikor, miért, mibe szól bele, nem vállalkozom rá itt és most. Mert számomra teljesen egyértelmű, hogy az ilyesféle családi segítségéből senkinek semmiféle kárának nem lenne szabad származnia. Ennek tisztán csak hasznót (adómentesét) kellene hoznia! A kézzel fogható, pénzzel nem mérhető haszon túl annak a régebben hagyományos, szokásos, családi „kamatmentes kölcsönnek” a hasznát: a rokonságok egymásra találását, összefogását, összetartozását. A familiáris érület újraéledését, a segítőkészség, a szolidaritás megújulását, az egymásra számítás és származás megerősödését. Ami nélkül — különösen most, szűkebb esztendeinkben — nemigen jutunk előbbre; hiszen a jó tervezés (s nemcsak a családi) úgy kell kezdődjen, hogy felmérjük, kire, miben számítanak, ki, mit vállal.

Magam részéről a családok megújulásába, a rokoni hálózat erősödésébe vettem „társadalmi hitet” hirdetve — akár a kontárkodás vádját is vállalva — megyek festeni...

Szabó Magdolna

Szíriai küldöttség

Jalal Al-Jihni vezérőrnagy, katonai küldöttség élén — a Szíriai Arab Köztársaság baráti látogatásra hazánk-
főcsoporthónőke szerdán —

(MTI)

Rémséges ártalmak

— Majd eszel az iskolában! Azért fizettünk be ebédre! — mondják a szülők a kisgyerekek reggel, aki ezek után üres hassal indul a címeres intézmény irányába.

— Majd eszik a gyerek otthon! Azért van neki anyja, hogy etesse! — vélik az ottani konyhások, s a gyerekeket csaknem mindig, kis híján mindenütt megkárosítják. Egy kisiskolás nem nagytű, annyit eszik mindösszesen, mint egy marék lepke együttvéve. A konyhások ezt azonban böldeletesen soknak találják. Kifejezetten óvják a tanulókat a túlzott mértékű elhajasodástól. Az egészségügyi szempontok fokozott és legteljesebb figyelembevételével dolgoznak; kezük közt az elzsirosodott, behízott szemű, lipiddús gyerekek is hamarosan „szkele-tonná” zsugorodik. A konyhások eljárásának az a mértékletes használja is megvan, hogy a kővér kisgyereket társai egyszerűen nem tudják kicsúfolni. Mielőtt ugyanis észrevennék: pacni, hájas, dagadék — úgy lefog az istenadta az iskolai kosztot, mintha mindig is egyszálbélű lett volna.

Amennyiben rajtam múltna, e konyhai dolgozókat a legközelebbi jeles évforduló kapcsán föltétlenül kitüntet-

ném, a kitüntetettek névsorát pedig e lapban leközölném. Nem lehetetlen, hogy interjú is készítenék velük, fényképpel, képaláírással, mindennel. Ime, néhány kérdés-felelet a szövegből:

— A konyhán jartunkban tapasztaltuk, hogy a kicsiknek szánt mócsingos húsok mellett külön kőderban csodálatos, szép nagy színhűszleteket is sütöttek... Ugye ezeket maguknak tetszenek hazavinni?

— Pontosan! — felel a kérdező. — Rátapintott a dolog lényegére: a külön kőderban a konyha pénzből származó saját pecsenyénket sütögetjük. Ezt persze bizonyítani úgysem lehet, ne is fáradjon vele!

— Vajon miért használják föl sütésre többszörösen ugyanazt a zsirt?

— Micsoda egyszerű kérdés! — veszi át a szót a másik konyha. — Ha elhasznált, régi zsirban sütjük a gyerekek ételét, akkor az új zsirt a magunk céljaira fordíthatjuk. Jellem, a nagykönyvből eredetileg azt írta be, hogy olajjal sütünk, de saját kutatásaink alapján arra is rájöttünk: az égett zsír az étolajnál sokszorosan ajánlottabb, javallottabb, egészségesebb.

— Milyen egészségvédelmi intézkedést szolgál, hogy

a gyerekeknek időnként nem adják ki repetában például a sajtot?

— A különböző tejtermékek, s ezen belül a sajtok, rendkívül egészséges tápláléknak számítanak. Igen helytelennek éreznék, tartanók, ha nem mi, de mások fogyasztanák el őket.

— Vajon mitől tetszenek ilyen szép kőverek lenni?

— Nem tudjuk.

— Köszönöm a beszélgetést! — mondanám, és jóleső érzések közepette hagnám el a gyermekétkeztetés kiváló színterét. Rendkívül ritka, hogy az ember pozitív riportot készíthet... Az ilyen alkalmat ki kell használni. Szükséges kihangsúlyozni, hogy milyen, de milyen hatalmas mértékben törődnek az iskolások egészségével! Erőteljes élelátással rögzest kipécézik az elhatalmasodásra leghajlamosabb veszedelmet: a túltáplálást. Ez ellen nagyon védik a gyerekeket. Védelmük... Az olyan pitáner problémák viszont, mint a balesetek, betegségek, az ablakon való kiugrás, a kábitószer, egyebek — szót sem érdemelnek. E bántalmak ugyanis meg sem közelítik az ehető ételekkel való naponkénti jóllakás rémséges civilizációs ártalmait, fertelmeit, borzadályait.